

באלוקים אנו בוטחים

פרופ' אריה אלדד

יו"ר חוג הפרופסורים לחוסן מדיני וכלכלי

אל"מ עופר וינטר כתב לחיילי גבעתי 'דף קרב' נפלא. הוא עשה בדיוק מה שמצופה ממפקד יהודי שמדבר אל חייליו ערב הקרב. לחזק אותם, להזכיר להם בשם מה ובשביל מה הם נלחמים, להפיח בהם גבורה.

השמאל החילוני וכמה נבוכים אחרים ניסו להיפוך את המסמך לנשק במלחמת הדת. הם תבעו את עלבונם של חיילים חילונים ודרושים. בשם הפלורליזם, בשם הרב-תרבותיות, ואולי - ברובד העמוק יותר - כדי שחייליו של מח"ט גבעתי לא ייצאו לקרב באותה רוח שהפיח דוד המלך בלוחמיו כשבירך "ברוך ה' צורי המלמד ידי לקרב, אצבעו תיי למלחמה". ושמא אף גרוע יותר, ברוח "תרדוף באף ותשמידם". הם לא רוצים שנצנח. ניצחון זה כל כך ששת הימים, כידוע. והם - כבר מזמן פוסט. לפני כחמש שנים, בימי 'עופרת יצוקה', שלח הרבצ"ר הרב אביחי רונצקי את פקודיו להתלות ליחידות הלוחמות והצטרף בעצמו ליחידת צנחנים, כדי לחזק את הלוחמים ברוח אמונת ישראל. הרמטכ"ל אשכנזי העיר לו שדבריו חרגו מאיזשהו קונצנזוס, וחיוזק רוח הלוחמים הוא תפקידו של המפקד, לא של הרב. כעת, משעשה המפקד אל"מ וינטר בדיוק מה שכל מפקד בצה"ל צריך לעשות - קמו עליו הפלורליסטים לגנותו. "כפייה דתית" קראו לדבריו.

כל מי שסבור כך, בוודאי נמנע מלהגיע לארצות הברית או לעשות שימוש כלשהו בדולר האמריקני שעליו כתוב "IN GOD WE TRUST" - בא-לוהים מבטחננו. הנוהג הזה החל בשיאה של המלחמה הקרה נגד ברית המועצות שחרתה על דגלה את האתאיזם. בשנת 1956 קבע הקונגרס ברוב עצום כי המוטו הלאומי של ארצות הברית הוא "אנו בוטחים בא-לוהים". בזמן מלחמה, גם מלחמה קרה, סברו האמריקנים שמוותר להתעלם מרגשותיהם של האתאיסטים ועובדי האלילים כדי לחזק את האומה. אצלנו, גם כשכל הארץ תחת מתקפת רקטות - כנראה אסור.

בשנת 1956 קבע הקונגרס ברוב עצום כי המוטו הלאומי של ארצות הברית הוא "אנו בוטחים בא-לוהים"

חלק מההדתה הצה"לית

ד"ר ראובן גל

עמית מחקר בכיר במוסד שמואל נאמן, הפסיכולוג הראשי לצה"ל לשעבר

אין זה הזמן לנקוט צעדים משמעותיים או פיקודיים כלפי אל"מ וינטר. אבל מיד בגמר הלחימה, יהיה על מפקדיו לטפל בבעיה.

וזה בעיה מפני ש'דף המפקד' שעליו חתום וינטר מערער על מקור הסמכות שחיילי צה"ל חייבים להישמע לה. חיילי צה"ל, חילונים, חרדים ודתיים כאחד, החל מימיהם הראשונים בטירונות ועד רגע האמת בשדה הקרב אל מול האויב, אינם מציינים לפקודות שמגיעות מהקב"ה, אלא לפקודות מפקדיהם, מרמת המ"כ ועד לרמטכ"ל. האם לוחם בגבעתי שאינו חובש כיפה או מאמין בא-לוהים אינו זקוק ל'דף מפקד' שיבהיר לו על מה הוא עומד להילחם? ועדיין לא הזכרנו לוחמים בחטיבת גבעתי שאינם יהודים.

מבצע 'צוק איתן' הוא מערכה צבאית שהממשלה החליטה עליה, ועל החיילים לבצע את המשימה, בהתאם להנחיות דרגי הפיקוד השונים. הקב"ה אינו חלק משרשרת הפיקוד הזאת, ואסור שהלוחמים שערוכים לקרב מול עזה ימצאו עצמם מבלבלים בשם מי הם לוחמים ולפקודת מי הם מציינים.

המקרה הנוכחי של מח"ט גבעתי מצביע על כך שהשאלה כבר אינה האם קיים תהליך כזה, אלא מה הם ביטוייו, השלכותיו וסכנותיו הפוטנציאליות. בתום הקרבות יהיה על הדרג הבכיר של צה"ל לשאול את עצמו שאלות אלו. יהיה עליו גם להגיע לתשובות ברורות ולניסוח דוקטרינה ברורה ביחס להפרדה בין אמונות ודעות אישיות של מפקדים ובין פקודות מבצע ודפי קרב רשמיים.

כותרתו של המסמך שעליו חתום מח"ט גבעתי היא 'דף מפקד לקרב', אבל למעשה זהו דף הגיגים אישי של אל"מ עופר וינטר. כשהוא כותב בדף "אני נושא עיניי לשמיים וקורא עמכם 'שמע ישראל ה' א-לוהינו ה' אחד'", זו אינה פקודה או קריאת קרב, זו אפילו לא שיחת מוטיבציה, בוודאי לא לחלק ניכר מחיילי גבעתי. גם כשהוא כותב "הלחימה בעזה היא באויב העזת" אשר מחרף מנאץ ומגדף אלוקי מערכות ישראל, אל"מ וינטר אינו מעביר לחייליו את רוח הפקודה שירדה מהממונים עליו, הוא למעשה מכריז על המלחמה הפרטית שלו. זה לא מה שמצפים ממח"ט. אולי מהרב החטיבתי, וגם זה לא בטוח.

זו הטעות הראשונה של וינטר: הוא הכניס את הגיגיו ואמונותיו האישיים והפרטיים לתוך מסמך צבאי רשמי, 'דף המפקד'. אני אינני שופט, חלי לה, אמונותיו של אדם. אבל כאן ערבב המח"ט בין אמונותיו ודעותיו הפרטיות ובין העמדה הרשמית והמחייבת של צה"ל, שעל פיה מבצעים חיילים ומפקדים את משימותיהם. במקרה הטוב זו טעות בשיקול דעת, במקרה הגרוע זו הטפה דתית. כרגע

החיילים צעקו "אמן"

הרב אביחי רונצקי

ראש הישיבה הגבוהה באיתמר, הרבצ"ר לשעבר

עיקר חיצונית הביקורת ביחס לפעילות הרבנות הצבאית בתקופתי כרבצ"ר הופנו כלפי תחום התודעה היהודית, שעוסק בחיוזק רוח הלחימה של יחידות צה"ל. זה תפקידם של המפקדים ולא של הרבנים, כך טענו המבקרים. והנה כעת, כשמח"ט גבעתי אל"מ עופר וינטר כותב איגרת ובה מילות חיוזק ללוחמים טרם יציאתם לקרב, אותם גופים שביקרו את הרבנות טוענים כעת כנגד המפקד שעוסק ברוח הלחימה.

באשר לאמירות שהמסמך דתי ומדי ושאינו פונה לכלל החיילים, אכן איש איש וסגנון, ובאופן טבעי כל מפקד מטביע את חותמו האישי בדבריו לחייליו. אצל אל"מ וינטר, הדברים שכתב ושמוקדויותיהם בתנ"ך שלנו הם בבחינת אש בוערת בעצמותיות, והם אלו שלד עתו יביאו לחיוזק החוסן הנפשי בעת מלחמה. ספר התנ"ך ניתן לחיילים בעת השבעתם לצה"ל, ותכניו מהווים מכנה משותף ערכי לכלל הצבא.

זוכר אני היטב את הרושם שהותירה בלוחמים התפילה לפני היציאה לקרב בעת מבצע עופרת יצוקה. צעקות ה"אמן!" של גדודי החיילים עדיין מהדהדות בתוכי, והן בהחלט נתנו להם תוקף פנימי וחיוזק בהם את רוח הלחימה.

הפתגם העממי אומר שאין כופרים בשוחות הלחימה, ואכן דברים כפי שכתב מח"ט גבעתי באיגרתו נופלים על אוזניים קשובות וצמאות לתוכן שכזה.

זוכר אני היטב את הרושם שהותירה בלוחמים התפילה לפני היציאה לקרב בעת מבצע עופרת יצוקה. צעקות ה"אמן!" של גדודי החיילים עדיין מהדהדות בתוכי

* שייקחו צד

כל עוד האוכלוסייה הערבית ככלל (ואני מדבר על הלך הרוח הכללי באוכלוסייה, ברור שיש חריגים) בוחרת להתפרע נגד ישראל, הם לא יכו לים לקבל זכות הצבעה לכנסת ולהיות חלק מתהליך קבלת החלטות של ישראל. כל עוד הם מזדהים עם הצד השני - שיעזבו את בתיהם ויצטרפו לצד השני.

יהושע ס.

* כחזון מקימי המדינה

ראש ממשלתנו הראשון, דוד בן גוריון, טען מאז ומתמיד שהנוער צריך ללמוד תנ"ך על מנת שיקבל רוח יהודית ("מוסר הנביאים"). גם במגילות העצמאות מוזכרת רוח תורת ישראל כמניע לחתימתנו הלאומית. על פי זה ברור שאין במכתבו של מח"ט גבעתי כפייה דתית, אלא הגברת רוח הלחימה היהודית, המושתתת על יסודות התורה, כפי חזונם של מקימי המדינה.

אברהם דוד, ירושלים

